

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA REVIZIJE ZA GODIŠNJE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE OPŠTINE UROŠEVAC ZA 2023. GODINU

Priština, jun 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1 Revizorsko mišljenje

2 Nalazi i preporuke

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

4 Napredak u implementaciji preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde/Tabela za komentare OB u vezi sa izveštajem revizije

Dodatak II: Objašnjenje u vezi sa različitim vrstama mišljenja koje primenjuje NKR i drugim delovima Izveštaja revizije

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Uroševac za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Uroševac (OU), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja navedenih u paragrafu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji Opštine Uroševac, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

- A1 Netačno prikazivanje neizmirenih obaveza u GFI u iznosu od 80,060€.
- B1 Netačna prezentacija računa potraživanja u GFI u iznosu od 127,975€.
- B2 Netačno prikazivanje potencijalnih obaveza u GFI u iznosu od 2,600,648€.
- B3 Netačna prezentacija imovine u GFP, zbog potcenjivanja u iznosu od 192,138€, što dovodi do toga da vrednost kapitalne i ne- kapitalne imovine nije ispravno prikazana u GFI.
- B4 Pogrešna klasifikacija troškova u ekonomske kategorije u iznosu od 787,464€.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa INTOSAI-P-10, MSVIR

130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su procesi i prateće transakcije u skladu sa definisanim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonodavstva koje se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanog u sekciju Osnova za Zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Uroševac bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa definisanim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva koje se primenjuje na revidiranog subjekta u kontekstu korišćenja finansijskih izvora

Usklađenost transakcija za korišćenje opštinske imovine i njihovo praćenje u opštini Uroševac su posebno revidirani za 2023. godinu i nisu deo ovog izveštaja. Zaključak o usklađenosti za ovu kategoriju biće predstavljen u posebnom izveštaju revizije usklađenosti."

Osnova za zaključak

- A2 Opština je sklopila ugovorne obaveze u iznosu od 2,326,548€ bez dovoljno finansijskih sredstava.
- A3 Opština je ugovorila usluge putem otvorenog postupka nabavke sa privatnim ekonomskim operaterom za usluge koje pružaju javna opštinska preduzeća.
- B5 Opština tokom 2023. godine nije prijavila na platni spisak 31 radnika, koji su imali redovne ugovore o radu.
- B6 Kao rezultat kašnjenja u plaćanju finansijskih obaveza, opština je bila prinuđena da plati dodatne troškove u iznosu od 254,260€ na ime spornog/izvršnog postupka ili kamate za zakašnjeo plaćanje.
- B7 Opština je pokrenula procedure nabavke bez detaljnog (izvršnog) projekta izgradnje.
- B8 U četiri (4) slučaja, opština je izvršila izmene ugovora koje prelaze dozvoljeni zakonski limit od 10%.
- B9 U 10 testiranih isplata u iznosu od 547,842€, identifikovali smo da je opština koristila sredstva iz projekata za druge namene od onih za koje su planirana, bez primene procedura i kriterijuma za prenos i preraspodelu budžetskih izdvajanja sa jednog kapitalnog projekta na drugi.
- A4 Opština je zaključila ugovor o saradnji za realizaciju aktivnosti u oblasti ekonomskog razvoja u vrednosti od 30,768€, izbegavajući procedure nabavke.
- A5 Opština je finansirala NVO u iznosu od 8,526€, izbegavajući javni poziv za

finansiranje NVO.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa INTOSAI-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Ministarstva/Opštine. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Predsednik Opštine je odgovoran za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora procesa finansijskog izveštavanja Opštine Uroševac

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment Opštine Uroševac je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Opštine Uroševacu skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI-a

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti

Opštine Uroševac sa definisanim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja su primenljiva u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava, koja se odnose na revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Uroševac.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti za potencijalno poboljšanje, uključujući internu finansijsku kontrolu i usklađenost, koje su predstavljene u nastavku na razmatranje u obliku nalaza i preporuka. Uočene slabosti su uočene u važnim finansijskim oblastima kao što su: Netačno prikazivanje neizmirenih obaveza, potraživanja, nefinansijske imovine i potencijalnih obaveza u finansijskim izveštajima, neadekvatna klasifikacija troškova, stupanje u ugovorne obaveze bez dovoljnih sredstava, plaćanje projekata iz budžeta drugih projekata, nedostatak postojećih projekata, menjanje ugovora o nabavci prekoračenjem zakonskog ograničenja, slabosti u upravljanju obavezama i dodatnim troškovima izvršenja, izbegavanje procedura nabavki, slabosti u slučaju potpisivanja ugovora o pružanju usluga od strane Javnih autoriteta, itd. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodnu korekciju finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima i da poboljšaju interne kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usaglašenošću sa autoritetima u vezi sa upravljanjem sredstava javnog sektora. Mi ćemo pratiti (pregledati) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Takođe, moramo istaći da je za 2023. godinu Trezor izvršio kroz izvršni/sudski postupak iznos od 2,768,702€, od čega su kamate i troškovi izvršenja 614,835€, za obaveze koje proizilaze iz kolektivnog ugovora. Ovi troškovi se odnose na plaćanja školarine, inflacije i kvalifikacije za sektor obrazovanja.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa 21 preporukom, od kojih je osam (8) novih preporuka i 13 ponovljenih.

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i stepena njihove implementacije, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje A1 - Netačno prikazivanje neizmirenih obaveza u GFI

Nalaz Član 6 Uredbe br. 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija predviđa da: „Budžetske organizacije vode tačne, potpune, ažurirane računovodstvene evidencije i u skladu sa zakonima na snazi, za sve finansijske informacije i druge nefinansijske informacije“.

Opština nije prijavila neizmirene obaveze u iznosu od 80,060€ za plate 31 zaposlenog koji do kraja 2023. godine nisu bili evidentirani na platnom spisku. Ovi zaposleni su primljeni kroz redovne procedure zapošljavanja. Kao rezultat toga, ovo je uticalo na potcenjivanje neplaćenih obaveza prijavljenih u GFI.

To se desilo jer Uprava za obrazovanje u opštini nije sačinila spisak zaposlenih kojima nisu isplaćene plate.

Uticaoj Prikazivanje neizmirenih obaveza u netačnim vrednostima utiče na to da zainteresovane strane ili korisnici GFI nisu tačno i tačno obavješteni o njihovoj vrednosti.

Preporuka A1 Gradonačelnik mora da obezbedi da odgovorni službenici vode tačne i potpune evidencije neizmirenih obaveza, a glavni finansijski službenik mora da obezbedi da je njihova prezentacija u GFI tačna i potpuna.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B1 - Netačna prezentacija računa potraživanja u GFI

Nalaz Član 6 Uredbe br. 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija predviđa da: „Budžetske organizacije vode tačne, potpune, ažurirane računovodstvene evidencije i u skladu sa zakonima na snazi, za sve finansijske informacije i druge nefinansijske informacije“.

U sedam (7) slučajeva, opština je izvršila netačnu prezentaciju računa potraživanja u GFI, u iznosu od 127,976€ za greške koje su naišle na sledeće:

- Potraživanja za takse na građevinsku dozvolu su potcenjena za 38,868€, pošto opština nije otkrila neplaćene rate za građevinske dozvole. Sa druge strane, došlo je do precenjivanja u iznosu od 87,625€, za šta opština nije dostavila dokaze o prikazanoj vrednosti. Takođe, u drugom slučaju kada je opštinska imovina stavljena u upotrebu,

opština je potcenila račune potraživanja za 1,483€.

Opština nema bazu podataka u kojoj se vodi evidencija o svim računima potraživanja, takođe ne postoji stalna komunikacija između odeljenja za finansije, glavnog finansijskog službenika i uprava koja prikupljaju prihode, kao i neefikasan rad internih kontrola u ažuriranju računovodstvene evidencije i vođenje dokumentacije.

Uticaoj Prikazivanje potraživanja u netačnim vrednostima utiče na to da zainteresovane strane ili korisnici GFI nisu tačno i pravično informisani o njihovoj vrednosti.

Preporuka B1 Gradonačelnik mora da obezbedi da odgovorni službenici održavaju tačne evidencije računa potraživanja, a glavni finansijski službenik mora da obezbedi da je njihova prezentacija u GFI tačna i potpuna.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B2 – Nepravilno predstavljanje potencijalnih obaveza u finansijskim izveštajima

Uticaoj Član 6 Uredbe MF. br. 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija predviđa da: „Budžetske organizacije vode tačne, potpune, ažurirane računovodstvene evidencije u skladu sa zakonima na snazi, za sve finansijske informacije i druge nefinansijske informacije“.

Opština je u 20 slučajeva nepravilno prikazala potencijalne obaveze u GFI, u iznosu od 2,600,648€ za sledeće greške na koje su naišli:

- Potencijalne obaveze su precenjene za 2,431,806€, od čega su 2,283,490€ zbog prikazivanja predmeta dva puta u godišnjem izveštaju, za Direkciju za katastar i geodeziju. Potencijalne obaveze su takođe potcenjene u iznosu od 168,842€, kao rezultat neobuhvatanja predmeta sa svim predviđenim troškovima za koje se opština može obavezati.

Nepravilno predstavljanje potencijalnih obaveza u GFI je došlo zbog toga što odgovorna lica nisu ažurirala vrednost potencijalnih obaveza prikazanih u izveštaju, a zatim u GFI.

Uticaoj Prikazivanje potencijalnih obaveza u netačnim vrednostima utiče na njihovo precenjivanje/potcenjivanje, kao i na netačno i nepravilno informisanje zainteresovanih strana ili korisnika GFI o vrednosti obaveza koje se očekuje da će opština imati u budućnosti.

Preporuka B2 Gradonačelnik mora da obezbedi da su potencijalne obaveze prikazane u finansijskim izveštajima u skladu sa zahtevima uredbe za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje B3 - Neregistracija imovine i njihovo nepotpuno predstavljanje u GFI

Nalaz Prema Uredbi br. 01/2017 Za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija, član 6, „Budžetske organizacije vode tačne, potpune, ažurirane računovodstvene evidencije i u skladu sa zakonima na snazi, za sve finansijske informacije i druge nefinansijske informacije“.

Vrednost osnovnih sredstava je potcenjena za 192,138⁵, jer neke od kupovine u 2021. godini u iznosu od 65,788€ i kupovine u 2023. godini u iznosu od 126,350€ nisu registrovane u SIMFK.

Nefunkcionisanje kontrola i nedostatak adekvatne komunikacije između odeljenja bili su glavni uzroci nepotpunog evidentiranja imovine.

Uticaj Neregistrovanje celokupne imovine povećava rizik da opština nema svu svoju imovinu pod kontrolom, a postoje i nedostaci u izveštavanju potcenjivanjem imovine u GFI.

Preporuka B3 Gradonačelnik mora da obezbedi povećanje komunikacije između relevantnih odeljenja kako bi sva imovina opštine bila upisana u registar imovine, kako bi se smanjio rizik od zloupotrebe ili gubitka imovine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B4 - Neadekvatna klasifikacija troškova

Nalaz Prema Finansijskoj uredbi br. 01/2013/MF "Potrošnja javnog novca" troškovi moraju imati odgovarajuće šifre, definisane Administrativnim uputstvom za računovodstveni plan, takođe računovodstvenim planom Trezora, određuju se odgovarajuće šifre i kategorije troškova koje OB mora da primenjuju.

U 14⁶ slučajeva smo identifikovali da je opština izvršila isplate u neadekvatnim kategorijama u iznosu od 787,464€ kao:

- Iz kategorije roba i usluga u iznosu od 484,892€ isplaćeno je za kapitalne investicije, 56,705€ za subvencije i transfere, dok je za plate i dnevnice isplaćeno 50,665€.
- Iz kategorije kapitalnih investicija isplaćeno je 71,000€ za robu i usluge, kao i 124,202€ za plate i dnevnice.

Ovo se desilo zbog toga što opština nije izvršila adekvatno planiranje prema potrebama i zahtevima izveštavanja troškova po

relevantnim kategorijama, kao i kao rezultat isplata izvršenih po sudskim odlukama.

Uticaj

Planiranje i realizacija rashoda iz neadekvatnih ekonomskih kategorija utiče na precenjivanje/potcenjivanje relevantnih kategorija rashoda i imovine. Kao rezultat toga, utiče na nepravilno prikazivanje troškova u GFI.

Preporuka B4

Gradonačelnik mora osigurati da se preduzmu sve potrebne radnje kako bi se rashodi planirali u odgovarajućim alokacijama budžeta ili da se sredstva preraspodele i da se plaćanje i evidentiranje troškova vrši prema odgovarajućim ekonomskim kodovima utvrđenim računovodstvenim planom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

2.2 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje A2 - Ulazak u ugovorne obaveze bez dovoljnih sredstava, kao i zaključivanje ugovora za projekat koji nije predviđen Zakonom o budžetu

Nalaz

Prema članu 37.1 Zakona br. 03/L-221 o izmenama i dopunama zakona br. 0/L-048 za upravljanje javnim finansijama i odgovornostima, budžetska organizacija ne preuzima nikakvu obavezu tokom tekuće fiskalne godine u iznosu koji premašuje dodeljena sredstva. Prema članu 9.2 Zakona o javnim nabavkama, finansijski direktor obezbeđuje da raspolaže finansijskim sredstvima za relevantnu nabavku. Ako je ugovorni organ javni organ ili budžetska organizacija, ZKF će, u skladu sa važećim odredbama Zakona o upravljanju javnim finansijama i finansijskim odgovornostima i pravilima, obezbediti da li su za odgovarajuću nabavku izdvojena dovoljna finansijska sredstva za ispunjenje obaveza koje mogu nastati kao rezultat predmetne nabavke u toku tekuće fiskalne godine, kao i član 9.3. Ako budžetska organizacija naručioca i relevantna nabavka izazovu podizanje finansijskih obaveza koje će biti ispunjene budžetskim izdvajanjima koja se očekuju u narednim fiskalnim godinama, ZKF (i) će obezbediti da tabele priložene uz Zakon o Budžetskim izdvajanjima predstavljaju osnovu za očekivanje da će biti obezbeđeno dovoljno sredstava za ispunjavanje takvih obaveza u budućim fiskalnim godinama.

U sedam (7) slučajeva opština je stupila u ugovorne obaveze bez dovoljnih finansijskih sredstava kršeći zakon o budžetskim izdvajanjima i srednjoročni okvir rashoda

- Opština je potpisala ugovor za regulisanje rečnih korita i vodotoka u Talinocu, Košarama, Ternu, Plešini, Greme i Gački u procenjenoj vrednosti od 540,000€. Opština je za ovaj projekat izdvojila budžetska sredstva za 2023-2025. godinu u iznosu od 250,000€. Uprkos nedostatku budžeta, opština je ušla u ugovorne obaveze bez budžetskog pokrića od 290,000€.
- Opština za realizaciju projekta Učešće u projektima sa donatorom, vodosnabdevanje sela Sojevo, Dardania-II faza, zaključila je ugovor u iznosu od 680,698€. Budžetska sredstva izdvojena za ovaj projekat iznosila su 482,078€, za tri godine 2023-2025. Opština je izvršila isplate od 200,000€ iz budžeta ovog projekta za finansijske obaveze koje proizilaze iz ugovora u prvoj fazi. Kao rezultat, za ovaj projekat, opština je stupila u ugovorne obaveze bez pokrića budžeta od 398,620€.
- Za projekat Rekonstrukcija novih puteva u selima Tern-Lubovc, Nerodime, Rakaj, Manastirc, Bibaj, Gačke, Prelez, Rahovica,

Greme, Komoglava, opština je zaključila okvirni ugovor sa procenjenom vrednošću od 1,000,000€ na tri godine, dok je po zakonu za budžetska izdvajanja za 2023. godinu za tri godine izdvojeno 550,000€. Opština je preuzela ugovorne obaveze za 450,000€, bez budžetskog pokrića.

- Opština je sklopila ugovor za projekat pošumljavanja i uređenje parka na brdu Šereteve za dve parcele u vrednosti od 917,477€. Opština je za ovaj projekat imala 260,000€, sredstva predviđena Zakonom o budžetskim izdvajanjima za 2023. godinu i 460,000€ za 2024. i 2025. godinu. Opština je ušla u ugovorne obaveze bez budžetskog pokrića za 197,477€.
- Opština je potpisala ugovor za projekat Proširenje i unapređenje parka Lirija u dva lota u vrednosti od 698,756€. Opština je za ovaj projekat imala 150,000€, sredstva predviđena Zakonom o budžetskim izdvajanjima za 2023. godinu i 350,000€ za 2024. i 2025. godinu. Opština je ušla u ugovorne obaveze bez budžetskog pokrića za 198,756€.
- Opština je potpisala ugovor za izgradnju infrastrukture turističkih naselja u selu Jezerc, u dva lota ukupne vrednosti 791,927€. Za ovaj projekat opština nije imala sredstva predviđena Zakonom o budžetskim izdvajanjima za 2023, 2024. i 2025. godinu. Time je opština ušla u ugovorne obaveze bez budžetskog pokrića od 791,686€.
- Opština je potpisala Ugovor za usluge održavanja ulica i gradskih trgova sa br. protokola 138/22 od: 17.05.2022. godine, bez prethodnog obezbeđenja raspoloživosti sredstava.

Ovo se desilo zbog nefunkcionisanja kontrola prilikom pokretanja postupaka nabavki, kao i zbog nedostatka adekvatnog planiranja budžeta za pojedine projekte.

Uticaj

Stupanje u finansijske obaveze bez obezbeđenja potrebnih sredstava utiče na povećanje nenaplativih novčanih obaveza i troškova izvršenja i zaobilaznje zakona o budžetu kao i odluka skupštine opštine za realizaciju kapitalnih projekata, odnosno budžetskih implikacija na tekuću i sledeću godinu.

Preporuka A2

Gradonačelnik mora da obezbedi da su sve neophodne kontrole postavljene u svakom trenutku, tako da pre pokretanja procedura nabavke, obezbedi da kapitalni projekti budu uključeni u zakon o budžetskim izdvajanjima, da postoje dovoljna budžetska sredstva predviđena zakonom o budžetskim izdvajanjima za sve sklopljene ugovore.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje A3 - Neugovaranje usluga koje pružaju javna opštinska preduzeća**Nalaz**

Prema članu 9.4 Zakona o javnim nabavkama br. 04/L-042, Ako je ugovorni autoritet javni autoritet, takav javni autoritet mora da preduzme razumne mere kako bi osigurao da subjekti koji ispunjavaju ove potrebe nisu dostupni od bilo kojeg drugog javnog autoriteta.

Za uređenje zelenih površina, trgova, puteva i podvožnjaka u gradu kao i njihovo održavanje. Opština je 23.10.2023.godine zaključila okvirni ugovor sa otvorenim postupkom nabavke sa grupom ekonomskih operatera u iznosu od 1,600,000€. Opština nije preduzela nikakve razumne formalne radnje ili mere kako bi osigurala da za ovaj predmet/postupak nabavke neće moći da ispune zahteve ovog postupka nabavke od bilo kog drugog javnog autoriteta ili da ih ne nudi nijedno javno opštinsko preduzeće. Opština poseduje dva opštinska javna preduzeća, od kojih je od ova dva opštinska javna preduzeća opština do septembra 2023. godine kupila usluge koje su bile predmet ovog postupka nabavke/ugovora.

Zvaničnici nisu ponudili nikakvo objašnjenje za nesprovođenje zakonskog zahteva.

Uticaj

Neugovaranje usluga koje pružaju javna opštinska preduzeća, osim što utiče na finansijski aspekt preduzeća u vlasništvu opštine, utiče i na to da opština ugovara ove usluge po višoj ceni.

Preporuka A3

Gradonačelnik mora da obezbedi da pre pokretanja postupka nabavke predmet nabavke/javne usluge ne pruža javno preduzeće.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje B5 – Službenici van platnog spiska i ulazak u obaveze bez odobrenog budžeta**Nalaz**

Finansijska uredba Ministarstva finansija br. 01-2013, član 33 predviđa da Budžetska organizacija mora da obezbedi da sva lica koja su u radnom odnosu budu plaćena preko platnog spiska. Isto tako, Zakon br. 08/L-193 o budžetskim izdvajanjima za budžet RKS za 2023. godinu, član 12.1 definiše: Nijedna budžetska organizacija ne može prekoračiti broj zaposlenih na nivou potprograma, u bilo koje vreme u toku fiskalne 2023. godine, kako je navedeno u tabeli 3.1, 3.1A i 4.1 u prilogu ovog zakona, osim za materinstvo u preduniverzitetskom školskom sistemu.

Tokom 2023. godine opština nije prijavila 31 zaposlenog na platnom spisku, dok je 2022. godine van platnog spiska bilo 18 zaposlenih. Štaviše, opština je prekoračila broj zaposlenih dozvoljen zakonom o

budžetu i takođe je ušla u obaveze bez budžeta. Ovi zaposleni su primljeni kroz redovne procedure zapošljavanja.

Ovo se desilo jer je broj paralela u obrazovanju povećan više nego što je bilo planirano za upis učenika u 10. razred za školsku 2023/2024. godinu, odsustva nastavnika sa razlozima i porodiljsko odsustvo. Dalje, neupisivanje zaposlenih na platni spisak je i zbog prekoračenja dozvoljenog broja po Zakonu o budžetu.

Uticaj

Neuključivanje zaposlenih u platni spisak utiče na povećanje neizmirenih obaveza, a kašnjenja u plaćanju povećavaju rizik od dodatnih troškova kroz sudske/izvršne postupke.

Preporuka B5

Gradonačelnik mora da obezbedi da budžetskom planiranju za plate i naknade prethodi detaljna analiza o potrebi povećanja broja paralela, dakle zaposlenih u prosveti kako bi se sprečilo ulazak u obaveze bez budžeta.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje B6 - Slabosti u upravljanju obavezama i dodatni troškovi izvršenja

Nalaz

Član 39.1 Zakona o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti predviđa da je OZF budžetske organizacije odgovoran da obezbedi da sve važeće fakture i zahtevi za plaćanje za isporučena dobra i usluge i/ili rad za budžetsku organizaciju isplate u roku od trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema faktura ili zahteva za plaćanje od relevantne budžetske organizacije.

U 14⁷ slučajeva, fakture u iznosu od 403,804€ nisu plaćene u zakonskom roku. Kašnjenja u izvršenju plaćanja su dostigla i do 581 kalendarski dan.

Takođe, važno je naglasiti da iz analize izveštaja o troškovima proizilazi da su kašnjenja u izvršenju finansijskih obaveza izazvala dodatne troškove za sudske/izvršne procese. Ove isplate su izvršene iz budžeta opštine za 2023. godinu u iznosu od 2,400,382€. Od ovog iznosa, 2,146,122€ je neplaćeni glavni dug, dok 254,260€ su dodatni troškovi koji su nastali za sudske/izvršne procese ili druge interese.

Ovo se desilo zbog ulaska u finansijske obaveze bez planiranih budžetskih sredstava i nedostataka u upravljanju obavezama.

Uticaj

Kašnjenja u isplatama unutar vremenskog roka uticala su na opštinu da bude predmet tužbi od strane ekonomskih operatera, uzrokujući dodatne sudske troškove/troškove izvršenja.

Preporuka B6 Gradonačelnik mora da obezbedi da se sve informacije o neplaćenim fakturama na vreme predaju glavnom finansijskom službeniku kako bi se izbeglo prekoračenje zakonskog roka za izvršenje plaćanja. Ovo će smanjiti rizik od tužbi privrednih subjekata i sprečiti dodatne troškove kamata.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B7 - Nedostatak izvršnog projekta

Uticaj Stav 19.17 Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa, između ostalog, da je ugovorni autoritet odgovoran za izradu izvršnog projekta i koji mora biti priložen (takođe u elektronskoj formi) uz Tehničku specifikaciju, koje su deo tenderskog dosijea. Nijednom ugovornom autoritetu nije dozvoljeno da izda tendersku dokumentaciju bez priloženog detaljnog opisa projekta.

Opština je otpočela procedure nabavke i potpisala ugovore za sledeće projekte, a da nije unapred izradila izvršne projekte:

- Renoviranje aneksa bivše osnovne škole Šaban Hašani u Uroševcu - druga faza, u vrednosti od 327,552€.
- Rekonstrukcija puta u selu Prelez u Jerlia, u vrednosti od 169,250€,
- Izgradnja silosa za skladištenje žitarica u vrednosti od 999,508€ i
- Izgradnja trotoara u Dremjaku-Kosinama, u vrednosti od 188,709€.

Do razvoja procedura nabavke u nedostatku izvršnog projekta došlo je zbog nefunkcionisanja kontrola od strane zahtevnih jedinica, bez prethodnog sačinjavanja izvršnih projekata za sprovođenje i neefikasnog funkcionisanja kontrola u kancelariji za nabavke razvijajući procedure bez ispunjavanja zakonskih uslova.

Uticaj Pokretanje postupka nabavke u nedostatku izvršnog projekta može uticati na loše izvršenje ugovora o radu i može uzrokovati nepredviđene troškove ili lošu vrednost za potrošen novac.

Preporuka B7 Gradonačelnik je dužan da obezbedi kontrole i da prati sprovođenje zakonskih uslova, tako da se prilikom pokretanja postupaka nabavke za ugovaranje radova/izgradnja unapred izvrši izrada projekata u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B8 - Izmena ugovora o nabavkama prekoračenjem dozvoljenog zakonskog limita**Uticaoj**

Prema Uredbi br. 001/2022 o javnim nabavkama, član 71.12, izmena se mora smatrati suštinskom kada je ispunjen jedan ili više od četiri uslova, i to: d) U slučaju da predložena izmena ugovora uključuje snabdevanje, usluge ili radove različitog kvaliteta od onoga što je definisano u prvobitnom ugovoru smatraće se značajnom promenom, kada: (i) Promene u ugovoru prelaze 10% vrednosti ugovora u slučaju javnih ugovora za snabdevanje, usluge i dodatne radove.

U nastavku su predstavljene promene količina po ugovornim pozicijama:

- Asfaltiranje puta koji povezuje naselje Omuraj sa naseljem Spahiaj u iznosu od 549,881€, izvršene su promene količina na pozicijama u iznosu od 214,453€ ili 39% vrednosti ugovora.
- Asfaltiranje puteva u selu Sojevo, Dardana i Mirosale u vrednosti od 386,202€, izvršene su promene količina na pozicijama u iznosu od 108,897€ ili 28% vrednosti ugovora.
- Ispravka kanalizacije u selu Zaskok i asfaltiranje puteva u Doganaju u iznosu od 198,989€, izvršene su promene količina na pozicijama u iznosu od 93,303€ ili 46% vrednosti ugovora.
- Podzemna infrastruktura i asfaltiranje preostalih ulica u gradu, dvogodišnji projekat Lot II, vredan 689,726€, izvršene su promene količina na pozicijama u iznosu od 233,990€ ili 34% vrednosti ugovora.

Odobrenja za sve gore navedene izmene su dobijene od glavnog administrativnog službenika, izmene nisu prelazile ukupnu vrednost ugovora, već su premašile zakonski limit od 10% izmena.

Ovo se desilo kao rezultat nedostatka kontrole u sprovođenju definisanih zakonskih uslova i pokretanja postupaka nabavki, a potpisivanje ugovora za projekte izgradnje obavljeno je bez detaljnog izvršnog plana izgradnje.

Uticaoj

Prekoračenje dozvoljenih granica u ugovoru pokazuje da planiranje i priprema ugovora ima značajne slabosti koje utiču na povećanje neplaniranih obaveza.

Preporuka B8

Gradonačelnik mora da obezbedi da nije dozvoljena promena ugovora preko limita dozvoljenih zakonom o javnim nabavkama od 10% od ukupne vrednosti ugovora.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje B9 - Plaćanje projekata iz budžeta drugih projekata

Uticaoj Prema članu 16 tačka 11 Zakona br. 08-L-193 Budžetska izdvajanja za 2023. godinu, promene u budžetskim izdvajanjima za postojeće projekte ili zamena kapitalnih projekata opština, prikazanih u tabeli 4.2, uključujući sopstvene prihode prenete, kao i registrovane u SIMFK, moraju biti unapred odobrene od Skupštine opštine. Preraspodele se moraju izvršiti u skladu sa procedurama i kriterijumima navedenim u administrativnom uputstvu MF. br. 05/2019 za postupke prenosa i preraspodele budžetskih izdvajanja.

U 10⁸ testiranih isplata u iznosu od 547,842€, identifikovali smo da je opština koristila sredstva za druge projekte od onih za koje su planirani/budžetirani. U ovim slučajevima nije bilo saglasnosti Skupštine opštine za preraspodelu sredstava i preraspodelu budžetskih izdvajanja sa jednog kapitalnog projekta na drugi.

Zvaničnici nisu ponudili nikakvo objašnjenje za nesprovođenje zakonskog zahteva. Iako se ova situacija ponavlja, na ovakve akcije utiče loše planiranje projekta.

Uticaoj Korišćenje sredstava u druge svrhe osim onih za koje su budžetom predviđena bez prethodnog odobrenja skupštine opštine i ministra finansija, osim što je u suprotnosti sa zakonom o budžetu, utiče na odstupanje projekata od onih koje je odobrila skupština opštine, u koji su prioriteti građana razmatrani i odobreni.

Preporuka B9 Gradonačelnik mora osigurati da se preduzmu potrebne radnje kako bi se odobreni projekti realizovali prema planu. Ukoliko postoji potreba za preraspodelom projektnih sredstava, to treba uraditi kroz procedure definisane preraspodelom u skladu sa Zakonom o budžetskim odvajanjima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje A4 - Izbegavanje procedura nabavke

Nalaz Prema Zakonu br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, odnosno član 2, stav 2 „Ovaj zakon se primenjuje na sva lica, ekonomske operatere i preduzeća, kako su ovi termini definisani u ovom zakonu, koja su uključena, učestvuju ili su zainteresovani, direktno ili indirektno, za aktivnosti nabavke regulisane ovim zakonom; od ovih lica, operatera i preduzeća se takođe traži da poštuju i postupaju u skladu sa proceduralnim i materijalnim zahtevima ovog zakona" kao i referišući se Uredbi br. 001/2022 odnosno članom 70. stav 5. nakon potpisivanja ugovora od obe strane, odgovorni službenik za nabavke će obavestiti glavnog

administrativnog službenika (GAS). GSA u pisanoj formi će imenovati menadžera ugovora odgovornog za upravljanje konkretnim ugovorom i direktnog nadzornika menadžera ugovora”.

U ugovoru o saradnji za realizaciju aktivnosti u oblasti privrednog razvoja, opština je izbegla procedure nabavki potpisivanjem ugovora o saradnji sa Nevladinom organizacijom Regionalna razvojna agencija – Istok, za angažovanje kadrova u svojstvu konsultanta, i to tim za projekte od interesa za opštinu. Vrednost navedenog ugovora je 30,768€. Takođe, za predmetni slučaj, opština nije imenovala menadžera ugovora kako to zahteva zakon na snazi.

Nefunkcionisanje unutrašnjih kontrola od strane odgovornih službenika je razlog što nisu pokrenuli postupke javnih nabavki i nisu imenovali menadžera ugovora.

Uticaoj

Zaobilaženje procedura nabavke, osim što šteti konkurenciji, transparentnosti procesa, efikasnosti i efektivnosti postupanja, takođe povećava rizik od nepostizanja vrednosti za potrošen novac i mogućnost suočavanja sa poteškoćama ili čak finansijskim gubicima opštine. Takođe, nedostatak imenovanja osobe odgovorne za praćenje projekta povećava rizik da predmetni projekat neće dostići cilj zbog kojeg je pokrenut.

Preporuka A4

Gradonačelnik opštine mora da obezbedi sprovođenje procedura nabavke za sve nabavke i usluge koje su predmet javne nabavke. Takođe, gradonačelnik treba da obezbedi da ja imenujem ugovornog menadžera za projekte opštine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje A5 - Finansiranje nevladinih organizacija nije u skladu sa uredbom Ministarstva finansija.

Nalaz

Prema Uredbi MF-br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO, odnosno član 2. Odredbe ove Uredbe primenjuje svaka budžetska organizacija koja finansira projekte i programe NVO koje su podnosioci ili partneri u prijavama, po javnom pozivu za finansiranje projekata i programa NVO, a koji ispunjavaju kriterijume iz ove uredbe.

Opština je potpisala Memorandum o razumevanju sa Nevladinom organizacijom Play International u iznosu od 8,526€ za realizaciju obrazovnih projekata, mimo javnog poziva za finansiranje ovog projekta. Svrha projekta je bila obuka nastavnika i aktivnosti mladih, odnosno studijska poseta državi Francuskoj.

Stvarno nefunkcionisanje kontrola i nedostatak znanja u vezi sa primenom adekvatne procedure u slučaju finansiranja predmetne

NVO, bio je uzrok finansiranja projekta bez izrade adekvatnih procedura.

Uticaoj

Potpisivanje memoranduma o saradnji bez uzimanja u obzir zakonske uslove koji se odnose na relevantne procedure povećava rizik da utrošena sredstva neće dostići ciljeve za koje su namijenjena, a isto tako ograničava mogućnost učešća drugih NVO sa projektima koji bi potencijalno mogli da ponude veću vrednost za novac.

Preporuka A5

Gradonačelnik mora da obezbedi da se poštuju zakonski zahtevi u vezi sa određivanjem adekvatnih procedura u slučaju finansiranja nevladinih organizacija, uzimajući za osnovu zahteve koji proizilaze iz uredbe 04/2017 za subvencionisanje NVO.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Prihodi

Prihodi koje je opština ostvarila za 2023. godinu su u iznosu od 7,868,804€. One se odnose na prihode od poreza na imovinu u iznosu od 3,618,562€ (ovaj iznos uključuje i porez na zemljište), kao i ostali neporeski prihodi u iznosu od 4,250,242€ (prihodi od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihodi od poslovnih aktivnosti, prihodi od zakupnine i dr. U ukupno ostvarenim prihodima, uključeni su i indirektni prihodi od kazni u saobraćaj u iznosu od 979,371€, sudske kazne od 122,855€ i prihode od Agencije šumarstva 16,099€.

Pitanje A6 - Izdavanje građevinske dozvole na zemljištu namenjenom za korišćenje poljoprivrednog zemljišta

Nalaz Prema 13.1 Zakona o poljoprivrednom zemljištu br. 02/L-26, Promena namene poljoprivrednog zemljišta može biti trajna ili privremena. a) trajnom promenom namene poljoprivrednog zemljišta smatra se svaka promena namene koja se vrši radi izgradnje naselja, industrijskih objekata, železnice, drumskog saobraćaja, akumulacija, aerodroma, raznih instalacionih vodova ili drugih objekata koji trajno onemogućavaju korišćenje poljoprivrednih zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, kao i član 14.1. Sva fizička i pravna lica dužna su da plate naknadu za promenu namene poljoprivrednog zemljišta u zemljište nepoljoprivredne namene, ako zakonom nije drugačije određeno. Takođe, prema članu 19. nadležni opštinski organ, odnosno drugi nadležni organ za izdavanje dozvole za izgradnju objekta ili za izvođenje radova, može dati dozvolu ako investitor, odnosno korisnik, pored druge potrebne dokumentacije, predoči i dokaz o uplati naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta.

U pet (5) slučajeva smo identifikovali da je Odeljenje za urbanizam izdalo građevinske dozvole na zemljištu koje je predviđeno kao poljoprivredno zemljište, a da prethodno nije završilo procedure za promenu namene zemljišta, i bez plaćanja takse koja je prema zakonu za promenu namene zemljišta u skladu sa zakonom, trebalo je platiti taksu u iznosu od 8,076€.

Ovo se desilo zbog neadekvatnog funkcionisanja unutrašnjih kontrola i nedostatka nadzora od strane menadžmenta opštine za direktora urbanizacije.

uticaj Izdavanjem građevinske dozvole na zemljištu namenjenom za poljoprivredu, bez sprovođenja postupaka za promenu namene, budžet opštine je oštećen za 8,076€, jer nije izvršena uplata od

strane podnosioca zahteva.

Preporuka A6 Gradonačelnik treba da obezbedi da relevantne kontrole u razmatranju zahteva za građevinske dozvole budu funkcionalne tokom čitavog vremena rada, i da se pre izdavanja građevinske dozvole uveri da su ispunjeni svi zakonski uslovi.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

2.3.2 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 12,963,373€, od čega je potrošeno 12,815,214€ ili oko 99% završnog budžeta. Izdaci za kapitalna ulaganja odnose se na asfaltiranje lokalnih puteva, kanalizaciju, eksproprijaciju, obrazovne i zdravstvene objekte.

Pitanje A7 – Evidencija upravljanja ugovorima ne preko platforme e-nabavke

Nalaz Stav 70.24.f. Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa da menadžer ugovora priprema, čuva i arhivira u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavke.

Menadžeri ugovora/projekta nisu održavali i arhivirali putem elektronskog sistema javnih nabavki upravljanje ugovorima i evaluaciju rada izvođača.

Ovo se desilo kao rezultat nefunkcionisanja internih kontrola za sprovođenje ovog procesa od strane projektnih menadžera.

Uticaj Neodržavanje i arhiviranje ugovora kroz sistem javnih nabavki može uticati na neistinsko upravljanje ugovorima i ne pruža dovoljno mogućnosti za menadžment da dobije blagovremene informacije u vezi sa napretkom i izvršenjem ugovora.

Preporuka A7 Gradonačelnik treba da zatraži od svih projektnih menadžera da osiguraju da će se upravljanje ugovorima održavati i arhivirati u elektronskom sistemu javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B10 – Tehnička specifikacija nije jasna/merljiva

Nalaz Prema članu 28.4 ZJN, ugovorni autoriteti će izraditi tehničke specifikacije pozivajući se na (i) kosovski standard koji primenjuje evropski standard, (ii) evropski standard. (iii) evropsko tehničko odobrenje, (iv) zajedničku tehničku specifikaciju, (v) međunarodni standard ili (vi) bilo koju drugu tehničku referencu koju su izdala evropska tela za standardizaciju, takođe član 28.8 Izvršni i

funkcionalni zahtevi moraju biti tačni kako bi omogućili ponuđačima da odrede glavni predmet ugovora i da omogući ugovornim autoritetima da dodeljuju ugovor. A prema članu 28.7 Ugovorni Autoritet neće sastavljati tehničke specifikacije koje se odnose na određeni artikal ili izvor, ili na detaljan proces, ili na bilo koji znak razlikovanja, tip ili poreklo ili na bilo koji proizvod.

Problemi koji su identifikovani u tehničkim specifikacijama su u sledećim projektima kao:

- Asfaltiranje puta u Gačka - Topojan i u naselju Bajram Curri, u iznosu od 199,939€, u formulisanju tehničkih specifikacija urađeni su netačni i nemerljivi opisi pozicija, kao što su: standard kvaliteta radova ili potrebni proizvodi nisu definisani, zahtevajući samo: Nabavku, transport, polaganje i zbijanje asfaltbeton AB0-16mm, ali bez definisanja standarda asfalta, odnosno bez definisanja metode ispitivanja za merenje temperature vruće bitumenske mešavine nakon mešanja i tokom skladištenje, transport i polaganje. Slične gore navedene slabosti uočene su i za projekat Rekonstrukcija ulice Ahmeta Kačikua - faza II, u iznosu od 99,977€.
- Izgradnja sportske hale i uređenje dvorišta u školi Astrit Bitići Uroševac, u iznosu od 297,382€, u formulisanju tehničkih specifikacija, opština je napravila nemerljive tehničke opise za nabavku i montažu vrata i prozora, ne određivanje debljine profila rama ili broja toplotnih mostova ili nabavka keramičkih pločica bez određivanja debljine keramičkih pločica.

Došlo je do nejasnih/merljivih tehničkih specifikacija jer jedinice koje su tražile nisu izvršile adekvatan i profesionalan pregled da bi se otklonile nejasnoće, a odgovorni službenik nabavke nije izvršio dovoljne kontrole da spreči ovaj nedostatak.

Uticaj

Nepravilno utvrđivanje standarda kvaliteta traženih radova ili proizvoda utiče na to da nadzor nad ugovorima nije efikasan i da se radovi izvode u lošem kvalitetu. Ovo je dovelo do toga da su ekonomski operateri bili loše orijentisani i moglo da utiče na finansijsku ponudu i cenu ugovora.

Preporuka B10

Gradonačelnik je dužan da obezbedi odgovarajuću kontrolu preko kancelarije za nabavke, tako da se proveru da li jedinice koje zahtevaju izradu tehničkih specifikacija u skladu sa zakonskim zahtevima i potrebama opštine, određujući standard kvaliteta rada ili snabdevanja.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje B11 - Kašnjenje u izvršenju ugovora

Nalaz Prema članu 10.2 posebnih uslova ugovora, završetak svih radova treba da se obavi u roku od tri (3) godine.

U sledećim slučajevima uočena su kašnjenja u realizaciji radova u sledećim ugovorima:

- Ugovor za izgradnju srednje škole u opštini Uroševac u iznosu od 1,803,726€ potpisan 20.01.2017. godine, bilo je kašnjenja u završetku projekta. Radovi su prema osnovnom ugovoru trebali biti završeni do 20.11.2020.godine. Međutim, do decembra 2023. godine radovi nisu završeni.
- Ugovor za izgradnju kabina za prihvat putnika na autobuskim stajalištima u iznosu od 33,203€ potpisan je 18.05.2022. godine, a rok za završetak svih radova bio je 12 meseci. Međutim, do 11.04.2023. godine završeno je samo 38% radova, a za kašnjenje u realizaciji ugovora opština nije primenila kazne predviđene ugovorom.
- Ugovor o izgradnji sportske hale u selu Balaj 270,185€, potpisan je 17.09.2018.godine i rok za završetak svih radova bio je dve (2) godine, ali do juna 2023. godine još nije završen.

Do kašnjenja je došlo zbog problema sa veličinom ugovora započetih bez detaljnih građevinskih projekata.

Uticaj Neispunjenje ugovora prema uslovima navedenim u ugovoru, pokazuje da planiranje i priprema ugovora ima značajne slabosti koje utiču na to da radovi kasne i da se ne realizuju onako kako su bili u ugovoru. Takvi problemi mogu doneti i finansijske poteškoće.

Preporuka B11 Gradonačelnik mora da obezbedi da se sve prepreke koje sprečavaju realizaciju ugovora prema uslovima ugovora otklone pre pokretanja postupka nabavke i stupanja u ugovorne obaveze, tako da realizacija ugovora nema prepreka i kašnjenja.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se). Opširnije vidi Dodatak I.

2.3.3 Kapitalna i ne-kapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je 237,167,303€, ne- kapitalne imovine je 1,127,203€ i zaliha 90,070€.

Pitanje B12 – Nedostatak inventara imovine

Nalaz

Prema članu 19.4.3 Uredbe br. 02/2013 – za upravljanje nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, Komisija za popis nefinansijske imovine je nadležna za upoređivanje popisanog stanja sa stanjem u registrima nefinansijske imovine i identifikaciju imovine koja nema knjigovodstvenu vrednost. Takođe, prema članu 4.1, glavni administrativni službenik je odgovoran za odobravanje internih pravila i procedura za evidenciju.

Opština je izvršila popis imovine, ali nije izvršila usaglašavanje/poređenje sa stanjem u registrima nefinansijske imovine. Opština nije usvojila interna pravila i procedure za ispravnu podelu dužnosti za registraciju i izveštavanje imovine, evidenciju i čuvanje imovine, naplatu imovine odgovornim licima koja bi se starala o naplaćenju imovini ili čak o popisu imovine i postupak poređenja.

Ovo se desilo zbog nedostatka adekvatnog funkcionisanja unutrašnjih kontrola opštine u pogledu imovine.

Uticaj

Nedostatak internih pravila i nepoređenje izveštaja o inventaru sa imovinskim registrima otežava efikasno upravljanje imovinom. Neupoređivanje izveštaja sa registrima imovine ne daje sigurnost o njihovom stvarnom stanju, osim toga, ovo može uticati na gubitak ili zloupotrebu imovine.

Preporuka B12

Gradonačelnik mora da obezbedi da se izveštaji o inventarizaciji uporede sa imovinskim registrima i da se registri imovine ažuriraju prema podacima poslednjih upisa. Gradonačelnik mora da analizira da li je potrebno izraditi interne procedure i pravilnike za upravljanje imovinom opštine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje A8 - Nefunkcionalnost sistema e-imovine

Nalaz

Prema Uredbi br. 02/2013 – Za upravljanje nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, u članu 6 se navodi da se kapitalna imovina mora registrovati u SIMFK, dok ne kapitalna imovina i zalihe

moraju biti registrovani u sistemu e-iovine.

Opština nije koristila softver sistema e-iovina za registraciju i održavanje iovine ispod 1,000€ i zaliha. U nedostatku korišćenja sistema e-iovina, opština je evidentirala ovu iovinu u bazi podataka u Exel formatu.

Ova situacija je nastala kao rezultat nepostojanja neophodnih radnji da se sistem e-iovine osposobi.

Uticaoj Ručno održavanje podataka povećava mogućnost grešaka u vođenju evidencije, potencijalnog brisanja, zloupotrebe, gubitka ili otuđivanja .

Preporuka A8 Gradonačelnik mora da se pobrine da sistem elektronske iovine funkcioniše kako bi ispunio zahteve koji proizilaze iz zakona na snazi i bezbednosti informacija.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

2.3.4 Potraživanja

U godišnjim finansijskim izveštajima za 2023. godinu, opština je prikazala potraživanja u iznosu od 17,120,442€. Ova vrednost se sastoji od poreza na iovinu 12,744,750€, građevinske dozvole 4,207,770€, kirije 165,466€ i obdaništa 2,455€.

Pitanje B13 - Kontinuirano povećanje potraživanja

Nalaz Prema članu 26. Zakona o porezu na nepokretnosti br. 06/L-005, Opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja i kompetencije da naplate neizmirene poreske obaveze koje prelaze iznos od deset (10) evra i član 27. Ako poreski obveznik ili dužnik nije u potpunosti izmirio poreza i novčane kazne ako postoje takve, odnosno neizmirene poreske obaveze, u skladu sa utvrđenim rokovima, opština izdaje konačno pismeno obaveštenje u roku od deset (10) radnih dana od poslednjeg dana za uplatu, gde zahteva punu isplatu neizmirene poreske obaveze, najkasnije deset (10) kalendarskih dana od dana kada se smatra da je konačno obaveštenje primljeno od strane dužnika. Prema članu 14 Uredbe br. 01/186 - za poreze, takse i opštinske kazne utvrđeno je da se za neplaćanje poreza i naknada utvrđenih propisom, u roku koji odredi nadležni službeni organ, za koji postoji faktura, inicira se izvršni postupak.

Opština nije imala efektivno upravljanje naplatom potraživanja, jer se njihov rast nastavlja godinama. Prema godišnjim finansijskim izveštajima za 2023. godinu, u odnosu na prethodnu godinu

povećani su za 857,337,30€. Opština nije preduzela nikakve konkretne radnje za naplatu/realizaciju potraživanja. Najveće povećanje je bilo kod poreza na građevinske dozvole i poreza na imovinu.

Kako navode u opštini, ekonomska i socijalna situacija u opštini je uticala, sve do neplaćanja dugova za porez na imovinu, dok što se tiče privrednih subjekata, opština nam nije dala nijedan konkretan razlog zašto ne preduzima radnje za naplatu.

Uticaoaj

Povećanje računa potraživanja tokom godina i nepreduzimanje radnji za njihovu naplatu utiče na pogoršanje učinka naplate ovih računa. S druge strane, negativno se utiče na trend rasta iz godine u godinu, ugrožava njihovu naplatu, kao i negativno se odražava na finansiranje i realizaciju projekata iz sopstvenih prihoda.

Preporuka B13

Gradonačelnik mora osigurati da se sve moguće opcije aktivno razmotre, uspostavljajući politike i propise u cilju povećanja efikasnosti u naplati dugova razmatranjem svih mera u skladu sa zakonom, prema operaterima koji ne ispunjavaju svoje obaveze.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

U ovom poglavlju dali smo sažetak informacija o izvorima budžetskih sredstava, utrošku sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano kroz sledeće tabele i grafikone:

Tabela 1. Rashodi prema izvorima budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet ⁹	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori sredstava	38,103,752	45,615,583	45,328,253	36,730,534	35,241,146
Državni grantovi – budžet	31,667,828	35,905,183	35,744,461	28,081,163	28,616,373
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	235,608	79,477
Finansiranje putem zaduživanja – investiciona klauzula	0	0	0	0	1,779,340
Preneseno od prošle godine	0	1,927,551	1,927,084	2,174,905	656,349
Sopstveni prihodi	6,435,924	7,717,667	7,612,849	5,900,940	4,025,196
Domaće donacije	0	15,797	788	44,047	79,676
Strane donacije	0	49,386	43,070	293,871	4,736

Konačni budžet je veći od početnog budžeta za 7,511,831€. Ovo povećanje je rezultat garantovanog povećanja od 4,237,355€, povećanja od prekoračenja plana sopstvenih prihoda za 2023. godinu u iznosu od 1,281,743€ i prihoda prenetih iz prethodne godine od 1,927,551€, povećanja unutrašnjih i spoljnih donacija od €65,182 .

Opština Uroševac je u 2023. godini potrošila 99.37% završnog budžeta, skoro isto u poređenju sa 2022. godinom, gde je realizacija bila 99.62%. Objašnjenja za trenutnu poziciju su detaljna u nastavku.

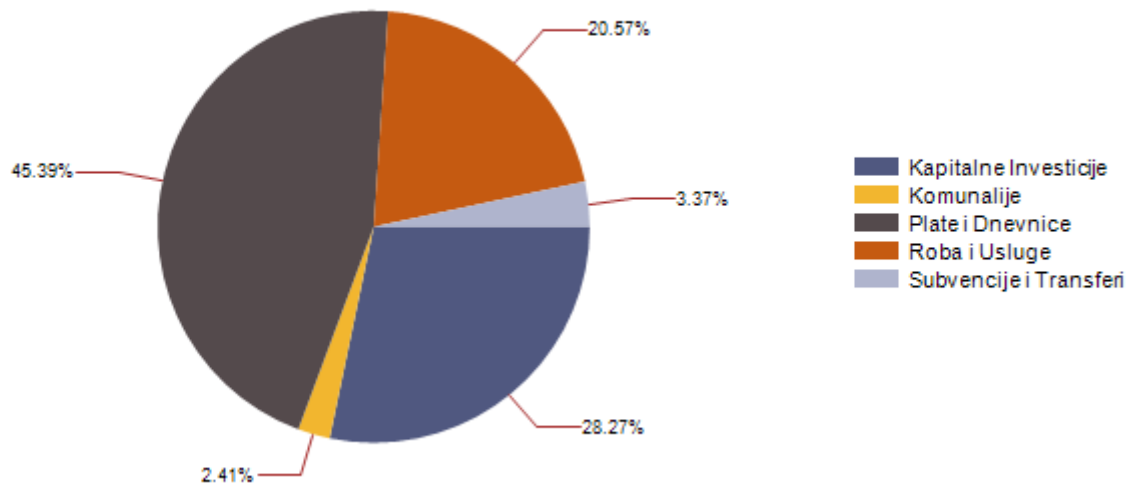
Tabela 2. Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Troškovi sredstava po ekonomskim kategorijama	38,103,752	45,615,583	45,328,253	36,730,534	35,241,146
Plate i dnevnice	16,331,588	20,585,295	20,572,860	16,339,440	17,568,098
Roba i usluga	7,507,500	9,376,282	9,322,932	6,686,492	5,099,813
Komunalije	950,000	1,100,633	1,091,842	927,992	699,321
Subvencije i transferi	1,200,000	1,590,000	1,525,404	1,493,631	1,101,033
Kapitalne investicije	12,114,664	12,963,373	12,815,214	11,282,980	10,772,882

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice u odnosu na početni budžet je povećan za 4,253,707€. Ovo povećanje iznosi: 4,237,355€ iz vladinog granta i 16,352€ iz granta donatora.
- Završni budžet za robe i usluge i opštinske troškove u odnosu na početni budžet povećan je za 2,019,415€. Ova promena budžeta je iz sopstvenih prihoda 56,743€, transferisanih prihoda u iznosu od 1,927,551€ i donacija 35,121€.
- Završni budžet za subvencije je povećan za 390,000€, ovo povećanje je iz sopstvenih prihoda prema višku planiranja za 2023.godinu.
- Završni budžet za kapitalne investicije u odnosu na početni budžet je povećan za 848,709€. Ovo povećanje je ostvareno iz sopstvenih prihoda prema višku planiranja za 2023. godinu, u vrednosti od 835,000€, kao i iz donacije od 13,709€. Deo ovog povećanja budžeta namenjen je novim projektima kao što su poljoprivredni plastenici i participacija za stočarstvo, alate za konkretizaciju, opremu informacione tehnologije.

Grafikon 1. Troškovi prema ekonomskim kategorijama za godinu 2023

Prihodi koje je opština ostvarila za 2023. godinu su u iznosu od 7,868,804€. One se odnose na prihode od poreza na imovinu u iznosu od 3,618,562€ (ovaj iznos uključuje i porez na zemljište). kao i ostali neporeski prihodi u iznosu od 4,250,242€ (prihodi od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihodi od poslovne delatnosti, prihodi od zakupnine i dr., U ukupno ostvarenim prihodima uključeni su indirektni prihodi od saobraćajnih kazni u iznosu od 979,371€, sudskih kazni od 122,855€ i prihodi Agencije za šumarstvo 16,099€.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2023 Primanja	2022 Primanja	2021 Primanja
Ukupni prihodi	6,435,924	6,435,924	7,868,804	6,437,271	5,188,599
Poreski prihodi	4,048,621	4,048,621	3,618,562	2,783,469	2,510,636
Neporeski prihodi	2,387,303	2,387,303	4,250,242	3,653,803	2,677,962

4 Napredak u implementaciji preporuka

Izveštaj revizije za GFI za 2022 godinu opštine Uroševac je rezultirao sa 19 glavnih preporuka. Opština Uroševac je pripremila Akcioni plan koji predstavlja način na koji će sprovođiti date preporuke. Opština nije održala nijednu javnu raspravu o sprovođenju preporuka iz izveštaja NKR. Do kraja naše revizije za 2023. godinu, šest (6) preporuka je sprovedeno, dok 13 preporuka nije sprovedeno, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

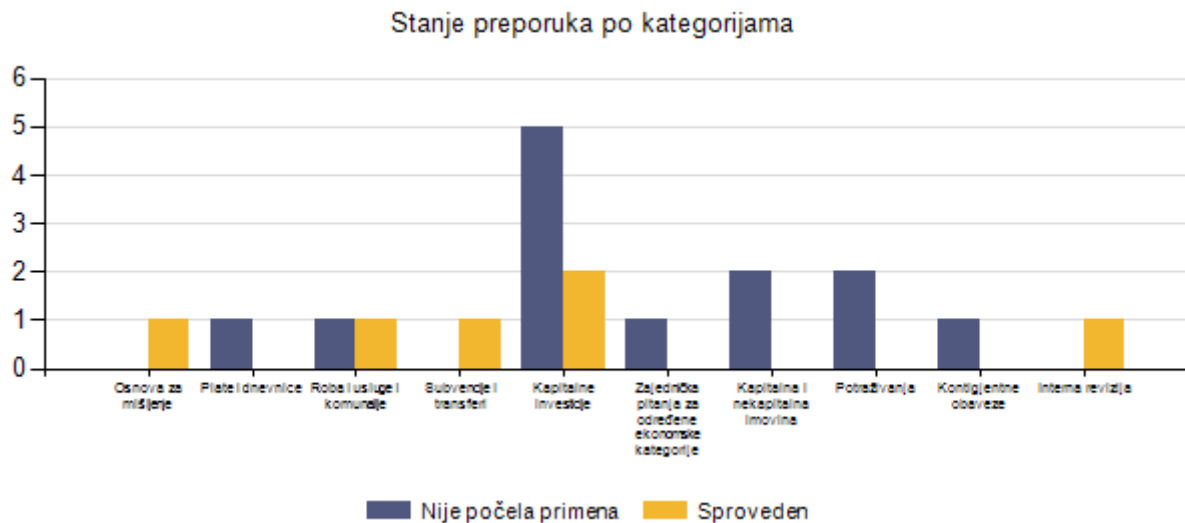

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke za 2022. godinu	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Gradonačelnik treba da ojača kontrole u procesu upravljanja ugovorom, kako bi osigurao da će isplate biti izvršene samo nakon pružanja dovoljno dokaza za izvođenje ugovorenih radova u skladu sa uslovima ugovora.	Opština je preduzela mere da sprovede ovu preporuku i ove godine nismo naišli ni na jedan slučaj kao što je opisano u preporuci iz prethodne godine.	Implementirano
2.	Plate i dnevnice	Pre nego što poveća broj paralela, gradonačelnik mora da obezbedi dovoljan budžet za svako radno mesto za zapošljavanje i da ima slobodnih mesta za njihovo	Nisu preduzete radnje na sprovođenju ove preporuke, ove godine opština je	Implementacija nije počela

		uključivanje u platni spisak.	imala radnika van platnog spiska, preporuka nije sprovedena.	
3.	Robe i usluge i komunalije	Gradonačelnik mora da obezbedi da se sve informacije o neplaćenim fakturama dostavljaju na vreme glavnom finansijskom službeniku kako se ne bi prekoračio zakonski rok za izvršenje plaćanja.	Nisu preduzete radnje gde smo od testiranih uzoraka primetili da opština nije izvršila isplate faktura u roku jer je bilo plaćanja putem sudskih postupaka/izvršitelja.	Implementacija nije počela
4.	Robe i usluge i komunalije	Gradonačelnik mora da obezbedi da kancelarija za nabavke dostavlja potpune izveštaje o potpisanim ugovorima i da se radi detaljno planiranje i zahtevne jedinice koje moraju pošteno da procene zahteve nabavke kako bi se izbegla podela posla ili snabdevanja kako bi se izbegla otvorene procedure nabavki.	Kancelarija nabavke je podnela pune izveštaje u skladu sa zakonom.	Implementirano
5.	Subvencije i transferi	Gradonačelnik mora da obezbedi da se oglasi za dodelu subvencija planiraju, obezbeđujući unapred dovoljna sredstva, i da se istovremeno evaluacija i odabir korisnika vrši na transparentan način, bez diskriminacije prema bilo kom podnosiocu zahteva.	Ocenjivanje i selekcija korisnika izvršena je prema kriterijumima obaveštenja za subvenciju.	Implementirano
6.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik mora da obezbedi odgovarajuću kontrolu preko kancelarije nabavke, tako da odgovorni službenik nabavke može da zahteva konfiskaciju garancije tendera svaki put kada EO ne odgovori na zahteve kancelarije nabavke koji su zahtevi dosijea tendera.	Preporuka sprovedena	Implementirano
7.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik je dužan da vrši kontrole i prati sprovođenje zakonskih uslova, kako bi se prilikom pokretanja postupaka nabavke za ugovaranje radova/gradnje unapred izvršila izrada projekata u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima.	Ni 2023. godine nisu preduzete radnje, opština je pokrenula postupke nabavke bez detaljnog plana izgradnje.	Implementacija nije počela
8.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik mora da obezbedi da promena ugovora nije dozvoljena preko granica	Opština nije preduzela mere za adresiranje ove	Implementacija nije počela

		dozvoljenih zakonom o javnim nabavkama od 10% od ukupne vrednosti ugovora.	preporuke, a ove godine opština je zaključila ugovore sa merama koje nisu u skladu sa stvarnim potrebama, što je izazvalo potrebu za izmenama ugovora, prekoračujući zakonske granice.	
9.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik mora osigurati da se preduzmu potrebne radnje kako bi se odobreni projekti realizovali prema planu. Ukoliko postoji potreba za preraspodelom projektnih sredstava, to treba uraditi kroz procedure definisane preraspodelom u skladu sa Zakonom o budžetskim odvajanjima .	I ove godine smo naišli na to da su plaćanja vršena sredstvima iz projekata koji nisu odobreni.	Implementacija nije počela
10.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik mora da obezbedi da se sve prepreke koje sprečavaju realizaciju ugovora prema uslovima ugovora otklone pre pokretanja postupka nabavke i stupanja u ugovorne obaveze, tako da realizacija ugovora nema prepreka i kašnjenja.	Nisu preduzete radnje i ove godine smo naišli na nekoliko projekata koji su kasnili u završetku radova.	Implementacija nije počela
11.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik mora da obezbedi odgovarajuću kontrolu preko kancelarije za nabavke, kako bi se izvršila provera da li jedinice koje zahtevaju sačinile tehničke specifikacije u skladu sa zakonskim zahtevima i potrebama opštine, određujući standard kvaliteta rada ili snabdevanja.	Ni 2023. godine nisu preduzete radnje u započetim postupcima nabavki, naišli smo da Tehnička specifikacija nije jasna/merljiva.	Implementacija nije počela
12.	Kapitalne investicije	Gradonačelnik mora da obezbedi da odgovarajuća kontrola od strane odgovornog službenika za nabavke funkcionise primenom zahteva pravnog okvira, tako da se u bilo kom otvorenom postupku nabavke ne utvrde diskriminatorni kriterijumi koji ograničavaju konkurenciju ili mogu favorizovati ekonomskog operatera ili grupu privrednih subjekta. Takođe, gradonačelnik treba da obezbedi odgovarajuću kontrolu preko kancelarije za nabavke kako bi komisije za	Od testiranih uzoraka nismo naišli na diskriminatorne kriterijume u tenderskim dosijeima.	Implementirano

		procenu tendera napravile fer procenu i upoređivanje ponuda, kako bi se izabrao odgovorni EO.		
13.	Zajednička pitanja	Gradonačelnik mora da obezbedi da se preduzmu sve neophodne radnje da se rashodi planiraju u odgovarajućim alokacijama budžeta ili da se sredstva preraspodele i da se plaćanje i evidentiranje troškova vrši prema odgovarajućim ekonomskim kodovima utvrđenim računovodstvenim planom.	Opština je i ove godine registrovala troškove u neadekvatnim ekonomskim kategorijama i kao rezultat toga imamo pogrešne klasifikacije troškova.	Implementacija nije počela
14.	Imovina	Gradonačelnik mora povećati učinak angažovanja osoblja i poboljšati komunikaciju između odeljenja, kako bi osigurao da je sva imovina registrovana u registru imovine, kako bi se smanjio rizik od zloupotrebe ili gubitka imovine. Takođe, gradonačelnik mora osigurati da se preduzmu potrebne mere i kapaciteti za stavljanje u funkciju sistema elektronske imovine.	Nisu preduzete mere gde smo od testiranih uzoraka identifikovali da kupovine imovine nisu registrovane u registrima	Implementacija nije počela
15.	Imovina	Gradonačelnik mora da obezbedi da se izveštaji o popisu uporede sa imovinskim registrima i da se registri imovine ažuriraju prema podacima poslednjih upisa. Gradonačelnik mora da analizira da li je potrebno izraditi interne procedure i pravilnike za upravljanje imovinom opštine.	Rukovodstvo nije preduzelo nikakve radnje i opština nije uporedila izveštaje o inventaru sa imovinskim registrima.	Implementacija nije počela
16.	Potraživanja	Predsedavajući mora da obezbedi da odgovorni službenici vode tačnu evidenciju računa potraživanja, a glavni finansijski službenik mora da obezbedi da je njihova prezentacija u PFV tačna.	Ni ove godine nisu preduzete radnje, objavljivanje LL.A u godišnjem izveštaju nije bilo tačno.	Implementacija nije počela
17.	Potraživanja	Gradonačelnik mora osigurati da se aktivno razmatraju sve moguće opcije, uspostavljajući politike i propise u cilju povećanja efikasnosti u naplati dugova razmatranjem svih mera u skladu sa zakonom, prema operaterima koji ne ispunjavaju svoje obaveze.	Rukovodstvo nije preduzelo nikakve radnje za uspostavljanje mehanizama za naplatu računa potraživanja.	Implementacija nije počela
18.	Potencijalne obaveze	Gradonačelnik mora da obezbedi da su potencijalne obaveze prikazane u finansijskim izveštajima	Ni ove godine potencijalne obaveze nisu bile	Implementacija nije počela

		u skladu sa zahtevima uredbe o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.	korektno prikazane u finansijskim izveštajima.	
19.	Interna revizija	Gradonačelnik treba da obezbedi da komitet za reviziju funkcioniše tako da kritički pregleda planove interne revizije kako bi potvrdio da su zasnovani na riziku i pružio potrebnu sigurnost menadžmentu. Takođe, Komisija treba da prati mere preduzete od strane menadžmenta u vezi sa preporukama revizije.	Opština je operacionalizovala komisiju za internu reviziju.	Implementirano

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Agron Fetiu, Pomoćnica Generalne Revizorke

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Elvir Krasniqi, Vođa tima

Arian Zenelaj, Član tima

Albana Sahiti, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde/Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

REPUBLIKA E KOSOVËS • REPUBLIKA KOSOVA • REPUBLIC OF KOSOVO
KOMUNA E FERIZAJT • OPŠTINA UROŠEVAC • MUNICIPALITY OF FERIZAJ

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- Kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Ferizajt, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- Brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

22.05.2024, Ferizaj

Agim Aliu
Kryetar i Komunës

Br.	Komentari Opštine Uroševac	Protiv komentari
Pitanje B2 – Nepravilno predstavljanje potencijalnih obaveza u finansijskim izveštajima	došlo je do nedostatka koordinacije između novozaposlenog osoblja i starog osoblja, pri čemu su iste obaveze prijavljivane dva puta. U trenutku kada smo identifikovali grešku, ispravili smo je ažuriranjem podataka kao u priloženom izveštaju o potencijalnim obavezama.	Nalaz se zasniva na činjenici da je opština pogrešno prijavila potencijalne obaveze u PVA za 2023. godinu koje su greškom dostavljene trezoru.
Pitanje B5 - Službenici van platnog spiska i ulazak u obaveze bez odobrenog budžeta	Direkcija za obrazovanje obaveštava Kancelariju za reviziju da smo od kada smo izveštavali o ovom broju do danas uspeli da na platni spisak dodamo 7 nastavnika, što znači da sada imamo samo 24 nastavnika van spiska, verujemo da ovaj broj pada iz meseca u mesec.	Nalaz stoji jer opština u ovom komentaru takođe potvrđuje nalaz jer je od perioda izveštavanja opština uspela da doda sedam (7) nastavnika na platnom spisku.
Pitanje B8 - Izmena ugovora o nabavkama prekoračuje dozvoljeni zakonski limit	Ovim pismom vam prenosimo tumačenje KRPP, koje pokazuje kako je RKJN dozvolila promenu ugovora preko 10% (kao u ovom slučaju 28,5%), naglašavajući da ukupna vrednost ugovora ne bi trebalo da prelazi 10%. Tamo gde su svi slučajevi prekoračenja projekata opštine Uroševac u skladu sa tumačenjem KRPP-a, odnosno promena ugovora je preko 10%, ali ne i vrednost ugovora. U prilogu je tumačenje iz RKJN	Nalaz stoji, jer i opština potvrđuje da postoje izmene ugovora i da su te promene materijalne. Svaka materijalna promena ugovora, bilo kojeg njegovog uslova, zabranjena je zakonom o nabavkama i Pravilom nabavke 001/2022 sa članom 71.5, 71.6 i 71.9.2, jer se uz suštinske izmene ugovora, priroda i ekonomska ravnoteža promene ugovora. A u slučajevima pomenutim u ovom nalazu, radi se o suštinskim izmenama ugovora.
Pitanje B11 - Kašnjenje u izvršenju ugovora	Direkcija za obrazovanje obaveštava Kancelariju za reviziju da su radovi u ovoj školi odloženi zbog prepreka koje smo imali od strane KAP-a, odnosno odluke Osnovnog suda u Uroševcu da obustavi radove kao i stalnog rasplamsavanja cena u tržište. (odgovarajuća sudska odluka i pismo KAP-a su priloženi ovom pismu)	Nalaz stoji jer i opština u ovom komentaru potvrđuje nalaz jer je opština započela proceduru nabavke i potpisala ugovor a da nije imala lokaciju na kojoj će se graditi škola, zbog čega su i nastala kašnjenja.
Pitanje A2 - Ulazak u ugovorne obaveze bez dovoljnih sredstava, kao i zaključivanje ugovora za projekat koji nije predviđen Zakonom o	direktni sporazumi sa javnim preduzećima i bez procedura nabavke (što se može dokazati iu drugim opštinama Republike Kosovo). Ove delatnosti su u kategoriji roba i usluga, a u zavisnosti od obavljenog posla vrši se i fakturisanje. U svakom slučaju, referentna vrednost raspoloživosti sredstava je planiranje plana nabavki za 2023. godinu, konkretno projekata pod rednim brojem 66 i 144, kao i Budžeta Kosova za 2023. godinu, programska šifra 180, šifra potprograma 18032 i funkcionalna šifra 0451 - putna infrastruktura za	Nalaz stoji, pošto je zakonska obaveza da pre zaključivanja bilo kog ugovora koji ima finansijski uticaj, budžetska organizacija mora da obezbedi da ima dovoljno sredstava potpisivanjem izjave o raspoloživosti sredstava, za šta je opština u jednom slučaju zaključila ugovor o održavanju gradskih

budžetu	<p>2023-2025 godinu zatim podeljena na ekonomske kategorije u budžetu opštine za 2023. godinu pod ekonomskom šifrom br. 14032-održavanje lokalnih autoputeva i šifra 14060- redovno održavanje .</p> <p>U prilogu ćete naći Planove nabavke 2023, Budžet Republike Kosovo 2023.godine</p>	<p>ulica i trgova bez davanja izjave o raspoloživosti gde je finansijski direktor potvrdio da ima dovoljno budžetskih sredstava. Isto tako, u ovom slučaju postoji još šest slučajeva u kojima je opština stupila u ugovorne obaveze bez finansijskog pokrića.</p>
Pitanje A3 - Ne ugovaranje usluga koje pružaju javna opštinska preduzeća	<p>U prilogu imate sve dokaze o komunikaciji sa revizorom NKR, gde su u prilogu ugovori sa javnim preduzećima kao i sva komunikacija između međusobnih komisija na kojima su pregovarali za obavljanje usluga održavanja javnih površina u gradu i selima. Tokom ovih pregovora, opština Uroševac vam je dostavila spisak prostora koje je potrebno održavati i tokom pregovora komisije javnih preduzeća su, zbog ograničenih tehničkih kapaciteta i ljudskih resursa, u pregovore ulazile samo one prostore koje mogu pokrivaju uslugom u skladu sa njihovim kapacitetima (U vezi sa sporazumima sa KRM Pastertia i NPL Ambienti koji su priloženi kao dodatak ovom pismu, možete pronaći sve komunikacije relevantnih komisija i zapisnike sa sastanaka za koje su se oni dogovorili da izvrši ove radove Opština Uroševac je bila prinuđena da nastavi sa otvorenim postupcima nabavke za prostore koji nisu pokriveni javnim preduzećima.</p> <p>U prilogu ćete naći ugovore koji obuhvataju zapisnike, saopštenja komisija, odluke o formiranju komisija i drugu prateću dokumentaciju za dogovor o izvođenju relevantnih radova – ovi dokumenti su vam takođe prosleđeni putem e- maila ranije .</p>	<p>Nalaz je zasnovan na činjenici da opština nije podnela formalni zahtev dva (2) lokalna javna preduzeća, u kojima je opština vlasnik. Praktično, bez formalnog zahteva, opština nije mogla da sazna da lokalna javna preduzeća nemaju kapacitete da obavljaju usluge koje su bile na tenderu i potpisan je ugovor sa privatnim EO, iako je ove usluge kupio opština iz ova dva preduzeća. Prema zapisniku od 26.04.2023 sa sastanka održanog između zvaničnika opštine Uroševac i zvaničnika KRM Pastertia, nije se razgovaralo o mogućnostima i kapacitetima kompanije KRM Pastertia, na tom sastanku su vođeni pregovori o cenama pre zaključen je ugovor o čišćenju i pranju ulica urbanog područja grada, odvozu i odvozu kabastog otpada, uklanjanju čvrstog otpada sa javnih površina i uklanjanju nelegalnog kućnog otpada.</p>
Pitanje A6 - Izdavanje građevinske dozvole na zemljištu namenjenom za korišćenje poljoprivrednog zemljišta	<p>Što se vašeg pojašnjenja tiče, Odeljenje za urbanizam i životnu sredinu izvršilo je konverziju poljoprivrednog zemljišta pre preporuka revizora koji su izvršili reviziju u oktobru 2023. U prilogu ćete naći predmete ove prirode, kao i postupak pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište pre i nakon preporuke. Dokaz možete pronaći uz izdate račune i njihove uplatnice.</p> <p>U prilogu su relevantni platni spiskovi.</p> <p>Nadamo se da ćete razmotriti komentare kao takve i priložene dokaze u konačnom revizorskom izveštaju</p>	<p>Nalaz stoji da opština u ovom komentaru potvrđuje nalaz pokazujući da je opština izdala građevinske dozvole na zemljištima koja imaju vlasnički list gde je određite bilo poljoprivredno zemljište i pošto smo primetili ovakvo stanje, opština je počela da traži izmenu korišćenja zemljišta pre izdavanja građevinske dozvole.</p>

za 2023. godinu.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja Revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁹ treba da sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši radi procene usklađenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa nadležnim organima⁹, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su

finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije.

Modifikovana mišljenja mogu biti.

- Kvalifikovane,
- Protivne, il
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo niže materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza.

Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja

Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili

U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju

Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Poslednji zapisi

¹ Usklađenost sa vlastima – poštovanje svih relevantnih zakona, pravila, propisa, standarda i dobre prakse u javnom sektoru

² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje

³ Kolektivno se naziva poštovanje vlasti

⁴ Pitanje A i Preporuka A – znači nova pitanja i preporuke.

Pitanje B i Preporuka B – označavaju ponovljena pitanja i preporuke Pitanje C i Preporuka C – označavaju delimično ponovljena pitanja i preporuke.

⁵ Renoviranje aneksa bivše osnovne škole Šaban Hašani, 30,000€; Asfaltiranje magistralnog puta i trotoara u naselju Tafalija u Komoglavama, 50,000€; Renoviranje aneksa bivše osnovne škole Šaban Hašani, 30,000€; Medicinska oprema, 16,559€; Regulacija kanalizacije u selu Zaskok i asfaltiranje puteva u Doganaju, 58,548,95; Kupovina imovine, 7,238,93€.

- ⁶ Odluka suda, 59,000€; Odluka suda, 53,060€; Pogrebne usluge, 28,000€; Izgradnja nadvožnjaka u Uroševcu za železničku prugu kod policijske stanice, 48,888€, sudska odluka, 134,021€; Sudska odluka 150,000€, Sudska odluka 33,334€; Snabdevanje poljoprivrednika plastenicima, 23,705€; Izrada detaljnih projekata, 45,597€, Medicinska oprema, 16,559€; Ostale usluge ugovaranja 5,000€. Nabavka nadzemnog i domaćeg kontejnera 50,000€ Investiciono održavanje 21,000€ Specifikacija sudskih odluka 124,202€.
- ⁷ Pelet, 4,194€; Snabdevanje i održavanje centralnog grejanja, 22,894€; Ugradnja kamera u GCPM, 13,697€; Službeni ručak, 4,364€; Čišćenje i higijensko održavanje objekta opštine i drugih institucija koje u njemu funkcionišu 37,392€; Održavanje ulica i trgova 72,225,92€; Održavanje kulturnih objekata, 47,472€; Službeni putni troškovi unutar zemlje, 3,000€; Izrada detaljnih projekata, 45,597€; Ulje za centralno grejanje, 74,580€; Medicinska oprema, 16,559€, Medicinski materijal, 17,663€, Snabdevanje i održavanje centralnog grejanja, 34,188€, Nabavka alata za rad i elektromaterijala, 9,973€.
- ⁸ 1) Vodovod u selu Sojeve Dardani, 50,000€, 2) Vodovod u selu Sojeve Dardani, 40,000€, 3) Izgradnja sportske hale, 53,369€, 4) Renoviranje aneksa bivše osnovne škole Šaban Hašani, 30,000€, 5) Renoviranje bivšeg aneksa osnovne škole Šaban Hašani, 30,000€, 6) Izgradnja aneksa srednje škole Šaban Hašani, 10,988€, 7) Asfaltiranje šljunčanih puteva, 99,985€, 8) Podzemna infrastruktura i asfaltiranje preostalih aleja u gradu, 100,000€, 9) Izgradnja lokalnih puteva 100,000€, 10) Uređenje kanalizacione mreže u ulici Sadika Bega 33,500€.
- ⁹ Konačni budžet – budžet odobren od strane Skupštine, a zatim usklađen od strane Ministarstva finansija
- ¹⁰ Finansijski izveštaji u javnom sektoru takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta.
- ¹¹ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.